

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
ЗАШТИТНИК ГРАЂАНА
Београд

Пријемно:	2-6 OCT 2020
Број:	412/63-37906

Марио Анђелић

Влада Републике Србије
Министарство унутрашњих послова
Секретаријат
Одељење за обраду података, притужбе и
сарадњу са независним телима

02/4 број: 072/3-120/20-4

Датум: 21.10.2020. године

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
ЗАШТИТНИК ГРАЂАНА
Госпођа Наташа Тањевић
Заменица Заштитника Грађана

Београд
ул. Делиградска бр. 16

Веза: Ваш бр. 412-63/20, дел. број 22804 од 08.07.2020.године

Поштована,

Поводом Вашег дописа упућеног Министарству унутрашњих послова Републике Србије, а у вези са садржајем Извештаја НПМ о посети Полицијској управи у Краљеву од 30.06.2020.год., обавештавамо вас да су пол. службеници Сектора за људске ресурсе, Сектора за материјално-финансијске послове, Дирекције полиције и Комисије за спровођење стандарда полицијског поступања у области превенције тортуре са дужном пажњом размотрили наводе у вашем Извештају, извршили одговарајуће провере, о чему је након спроведеног поступка од стране председника Комисије и пол. службеника Полицијске управе у Краљеву сачињен посебан извештај, који вам се у смислу одговора, доставља у прилогу, а са чијом садржином се сагласила Дирекција полиције.

Планом Јавних набавки овог Министарства за 2020.год., под редним бројем набавки 23.2 предвиђена је јавна набавка „Радови на формирању просторија за обављање разговора и препознавање лица у полицијским станицама“, поступак јавних набавки је покренут, а у току је израда тендерске документације.

Обавештавамо вас да је од 2015.год. саставни део Програма стручног усавршавања полицијских службеника семинар по називом „РЕАСЕ модел за обављање службеног разговора“ који је намењен свим полицијским службеницима који примењују полицијска овлашћења и који има за циљ професионализацију начина на који се обавља разговор са сведоцима, жртвама и осумњиченим током предистражног поступка. Центар за полицијску обуку је у периоду 19-29.10.2020.год. планирао реализацију семинара за полицијске службенике ПУ за град Београд и свих подручних полицијских управа. По завршетку семинара полазници имају обавезу да у својим полицијским управама организују и реализују семинар „РЕАСЕ модел за обављање службеног разговора“ са свим полицијским службеницима у статусу ОСА који непосредно примењују полицијско овлашћење, прикупљање обавештења.

Напомињемо да је у оквиру Програма стручног усавршавања полицијских службеника Министарства унутрашњих послова као обавезни део наставе за све полицијске службенике који примењују полицијска овлашћења предвиђена и настава на тему „Рад полиције са мањинским, маргинализованим и социјално рањивим групама“ са чијом реализацијом се у потпуности обрађује област поступања полиције са свим категоријама лица.

Користимо прилику да вас обавестимо да у односу на препоруку из претходних посета орг. јединицама Дирекције полиције, која се односила на све чешћа запажања НПМ-а да сви објекти овог Министарства немају план евакуације и упутство за поступање у случају пожара, начелник Сектор за метријално-финансијске послове је доставио изјашњење у коме је између осталог наведено да израда ових планова захтева знатна финансијска средства, која се, објективно не би могла издвојити у једној буџетској години, а посебно пенећи економске ефекте изазване пандемијом вируса Covid 19, сада још теже, те да је потребно да Дирекција полиције сачини приоритете који би били реализовани планом јавних набавки за 2021.год.

С поштовањем.

Прилог: Извештај ПУ у Краљеву,
Извештај Комисије.-

НАЧЕЛНИК ОДЕЉЕЊА

Драган Поповић

Република Србија
МИНИСТАРСТВО УНУТРАШЊИХ ПОСЛОВА
**КОМИСИЈА ЗА СПРОВОЂЕЊЕ СТАНДАРДА ПОЛИЦИЈСКОГ ПОСТУПАЊА
У ОБЛАСТИ ПРЕВЕНЦИЈЕ ТОРТУРЕ**
Број: 214-20/20-518
Дана 28.09.2020. године
Београд

ДИРЕКЦИЈА ПОЛИЦИЈЕ
ДИРЕКТОРУ ПОЛИЦИЈЕ
генералу полиције Владимиру Ребићу

**ПРЕДМЕТ: Извештај ПУ Краљево о поступању по препорукама Заштитника грађана
у вези посете ПУ у Краљеву дана 30.06.2020. године**

ВЕЗА: Предмет Дирекције полиције 03 број 3610/19-136 од 23.09.2020. године

Комисији за спровођење стандарда полицијског поступања у области превенције тортуре, доставили сте предмет који се односи на поступање полицијских службеника Полицијске управе у Краљеву по препорукама Заштитника грађана достављених у извештају број 412-63/2020 и дел.бр. 22813 од 08.07.2020. године, у вези извршене ненајављене посете Полицијској управи у Краљеву дана 30.06.2020. године, у оквиру обављања послова Националног механизма за превенцију тортуре (НПМ), на упознавање.

С тим у вези, у делу извештаја који се односи на препоруку НПМ, да је наопходно предузети активности како би се у ПУ Краљево обезбедила просторија за чување привремено одузетих предмета, мишљења смо да детаљније изјашњење треба затражити од Сектора за материјално-финансијске послове, у смислу да ли су предвиђена буџетска средства за адаптацију просторија за ову намену, обзиром да се ПУ у Краљеву изјаснила да ће покренути иницијативу да обезбеди засебну просторију за све одузете предмете како у седишту ПУ, тако и у Полицијским станицама.

У делу извештаја који се односи на препоруку НПМ, да је неопходно организовати обуке полицијских службеника за технике саслушања и понашања током саслушања лица, као и поступање према лицима са менталним сметњама, Комисија је мишљења да детаљније изјашњење треба затражити од Сектора за људске ресурсе, узимајући у обзир да је Сектор за људске ресурсе на иницијативу Комисије за спровођење стандарда полицијског поступања у области превенције тортуре, планирао посебне специјалистичке обуке, пре свега за криминалистичке и полицајце опште надлежности, за технике саслушања лица и обављање разговора са лицима која имају менталне сметње.

Такође, у делу извештаја који се односи на препоруку НПМ, у вези опремања просторија намењених за саслушање лица одговарајућом техничком аудио и видео опремом за снимање саслушања, Комисија је мишљења да детаљније изјашњење треба затражити од Управе

криминалистичке полиције и Сектора за материјално-финансијске послове, узимајући у обзир да је Управа криминалистичке полиције на сугестију Комисије за спровођење стандарда полицијског поступања у области превенције тортуре, израдила план опремања просторија у Полицијским управама и Полицијским станицама, техничком опремом за аудио и видео снимање, које ће се користити у сврху саслушања лица, који је достављен Сектору за материјално-финансијске послове у циљу планирања буџетских средстава. Од овог сектора би такође требало затражити изјашњење у делу обезбеђивања комплетног obroka за лица која се задржавају дуже од 12 часова, обзиром да се ПУ у Краљеву изјаснила да ће покренути иницијативу да се задржаним лицима дуже од 12 часова, обезбеди барем један комплетан оброк.

У делу извештаја који се односи на препоруку НПМ, о поступању полицијских службеника у вези са лекарским прегледима задржаних лица, у извештају Заштитнику грађана треба указати да је Упутство о поступању према доведеним и задржаним лицима («Сл. гласник РС», бр.103/05, 63/09-УС и 92/11), на које се Заштитник грађана позива у свом извештају стављено ван снаге, а да је Правилником о полицијским овлашћењима («Сл. гласник РС», бр.41/2019), детаљно прописано поступање полицијских службеника приликом обављања лекарских прегледа задржаних лица.

Одредбама у члану 36. Правилника, прописано је да се болесно или повређено лице коме је очигледно потребна лекарска помоћ или лице које показује знакове тежег тровања алкохолом или другим средством, не може задржати у просторији за задржавање, овим лицима полицијски службеник одмах организује пружање потребне лекарске помоћи и смештај у одговарајућу здравствену установу, затим за време превоза и за време док се задржано лице налази у одговарајућој здравственој установи полицијски службеници предузимају мере и радње ради спречавања самоповређивања лица, напада лица на полицијске службенике или друга лица, као и бекства лица, само по захтеву медицинског особља из разлога њихове безбедности, полицијски службеници могу присуствовати лекарском прегледу и то полицијски службеник истог пола као и лице које се прегледа, а у случају да по мишљењу лекара није потребно смештање у одговарајућу здравствену установу, задржавање лица се наставља у просторији за задржавање уз обавезан надзор од стране полицијског службеника, као и обавеза омогућавања коришћења прописане медицинске терапије задржаном лицу.

У делу извештаја који се односи на стање просторија за задржавање у коме се наводи да у седишту ПУ Краљево постоје 2 просторије капацитета за 2 лица које се налазе у веома добром стању, а да у истима недостаје комплетна опрема (јастучнице, чаршави и навлаке за ћебе), наводимо да су ове просторије адаптиране средствима Министарства 2012. године, а да се ПУ у Краљеву изјаснила да ће извршити набавку комплетне опреме у складу са Правилником о условима које треба да испуњавају просторије за задржавање лица («Сл. Гласник РС», бр.34/2018) и исту редовно одржавати.

У вези осталог дела извештаја Полицијске управе Краљево, Комисија за спровођење стандарда полицијског поступања у области превенције тортуре нема сугестија.

Прилог: Предмет Дирекције полиције 03 број 8794/20-2

ПРЕДСЕДНИК КОМИСИЈЕ

потпуковник полиције

Миливој Недимовић

03.24.3 број: 07.1-1761/20
14. септембар 2020. године
Краљево
СТ
64-330

ИЗВЕШТАЈ

о поступању по препорукама Заштитника грађана

Заштитника грађана је у обављању послова Националног механизма за превенцију тортуре (НПМ), дана 30.06.2020. године ненајављено посетио Полицијску управу у Краљеву, у вези чега је сачинио извештај у коме се налазе препоруке за отклањање уочених недостатака и унапређење поступања полицијских службеника ПУ Краљево.

Препоруке НПМ и поступање ПУ Краљево по препорукама:

ПРЕПОРУКА СРТ:

Комитет препоручује органима Републике Србије да направе засебан складишни простор за све заплењене предмете у свакој полицијској станици, почев од седишта Полицијских управа. Истовремено, они треба да обезбеде да сво оружје и други предмети заплењени током кривичних истрага буду унети у посебан регистар, и обележени на одговарајући начин (наводећи случај на који се односе) и одложени у засебан складишни простор. Заплењени уређаји за електро-шокове, боксери, палице за бејзбол, електрични продужни каблови, итд. никада не треба да се држе у просторијама у којима се саслушава или држи лице лишено слободе.

НАЛАЗ НПМ:

У седишту ПУ Краљево, не постоји посебна просторија намењена за чување одузетих предмета, већ се предмети чувају у орманима у канцеларијама полицијских службеника. Према службеним наводима, сви одузети предмети се у веома кратком року предају надлежном суду: ако је у питању прекршај одмах, а уколико је у питању кривично дело ови предмети се краће време држе у службеним канцеларијама. Одузете психоактивне супстанце чувају се у посебној просторији у посебном сефу/металној каси.

Обиласком и прегледом канцеларија криминалистичким инспектора тим НПМ у просторијама орманима, као и фиокама радних столова није затекао нестандартне предмете.

ПРЕПОРУКА НПМ:

ПУ Краљево одузете предмете неће чувати у канцеларијама полицијских службеника, већ у за то намењеној просторији.

Предузете мере ПУ Краљево:

ПУ Краљево ће у наредном периоду покушати да обезбеди засебан складишни простор за све одузете предмете како у седишту, тако и у Полицијским станицама са одређивањем радника који ће радити на пословима складиштења и означавања одузетих предмета. Све до тада одузети предмети чуваће се на начин као до сада. Одузете психоактивне супстанце чувају се у посебној просторији у посебном сефу/металној каси. Просторија је обезбеђена видео надзором и са две браве. Један кључ се налази код вође групе за дроге, а други код шефа Одсека за сузбијање криминала.

У извештају НПМ нису уочени пропусти у вези поступања са одузетим предметима, нити су затечени нестандартни предмети у ормарима, фиокама и радним столовима.

ПРЕПОРУКА СРТ:

Комитет препоручује да органи Републике Србије делују тако да обезбеде да криминалистички инспектори обављају своје дужности у складу са одговарајућим одредбама Законика о кривичном поступку. У ту сврху потребно је редовно организовати стручно оспособљавање за ове службенике, које треба да обухвати одговарајуће технике саслушања и истраге, као и спречавање неадекватног поступања. Уопштено говорећи, Комитет жели да буде обавештен о различитим елементима који чине саставни део ригорозне процедуре запошљавања полицијских службеника. Надаље, органи Републике Србије треба да успоставе наменске просторије за саслушање, опремљене аудио и/или видео опремом за снимање полицијских саслушања.

НАЛАЗ НПМ:

Криминалистички инспектори нису похађали посебне обуке о техникама саслушања и понашања током саслушања. Обуке које су похађали поједини полицијски службеници односе се на поступање према малолетницима и спречавање насиља у породици, а у вези са наведеним поседују и сертификате: 13 полицијских службеника има сертификате за рад са малолетницима, а између 15 - 20 за спречавање насиља у породици. Ниједан полицијски службеник није похађао обуку за поступање према лицима са менталним сметњама.

НПМ похваљује чињеницу да је велики број полицијских службеника похађао обуку која се односи на спречавање насиља у породици и обуку која се односи на поступање према малолетницима.

Утврђено је да не постоје наменске просторије за саслушање, опремљене аудио или видео опремом за снимање саслушања осумњичених, сведока и жртава оштећених. Саслушање се обавља у канцеларијама криминалистичких инспектора. Тим НПМ је обишао просторију за препознавање лица, која би, према речима криминалистичких инспектора могла бити наменска просторија за саслушање лица, када се опреми техничком опремом са снимање саслушања.

ПРЕПОРУКЕ из посете НПМ 2020. године

Министарство унутрашњих послова ће за полицијске службенике организовати обуке о циљевима и техникама саслушања и понашању током саслушања.

Министарство унутрашњих послова ће обезбедити наменске просторне за саслушање у Полицијским станицама ПУ Краљево и за потребе снимања саслушања опремити их одговарајућом, техничком опремом.

Министарство унутрашњих послова ће за полицијске службенике организовати обуке о поступању према лицима са менталним сметњама.

Предузете мере ПУ Краљево:

Програмом стручног усавршавања полицијских службеника за 2020. годину нису предвиђене обуке криминалистичких инспектора о техникама саслушања приликом испитивања осумњичених лица. Сходно препорукама Заштитника грађана, предлажемо да се на нивоу МУП-а овакав тип обуке уврсти у програм стручног усавршавања и оспособљавања за 2021. годину, тако да већина полицијских службеника криминалистичке полиције похађа обуку. За 2020. годину нису опредељена средства за опремање техничком опремом посебних просторија за саслушање лица. У наредном периоду ПУ Краљево ће покренути иницијативу за обезбеђивање средстава за набавку техничке опреме за аудио и видео снимање у седишту ПУ и Полицијским станицама ПУ Краљево. ПУ Краљево је определила канцеларију за монтирање техничке опреме која ће се опремити у складу са Програмом развоја МУП-а и увођењем таквог начина рада у свим Полицијским управама.

ПРЕПОРУКА СРТ:

Комитет позива органе Републике Србије да обезбеде да сва лица лишена слободe од стране полиције, из било ког разлога, добију право да обавесте блиског сродника или треће лице по свом слободном избору о својој ситуацији од самог почетка лишења слободe (тј. од тренутка довођења у полицијску станицу). Такође, задржана лица треба да добију повратне информације о томе да ли је блиски сродник или друго лице обавештено о чињеници да су задржана.

НАЛАЗ НПМ:

У разговору са полицијским службеницима и увидом у предмете о задржавању, утврђено је да полицијски службеници обавештавају трећа лица о задржавању њиховог члана породице или блиског лица на број телефона који им дао задржано лице, а након обављеног телефонског разговора о томе дају повратну информацију задржаном лицу и у записнику о задржавању констатују да је обавештено треће лице и које, али не и време када је то лице обавештено. Такође, истакли су да у појединим случајевима омогућавају лицима да сами обавесте треће лице о задржавању.

Притвореници у Окружном затвору са којима је обављен разговор су потврдили да је о њиховом лишењу слободe у полицији обавештен члан породице.

Надлежни центар за социјални рад се обавештава уколико се задржава малолетно лице, уколико је лице задржано због насиља у породици, уколико је лице стављено под старатељство, као и уколико се лице лишено слободe само стара о малолетном или другом лицу. Службена лица су сарадњу са центром за социјални рад оценила као добру.

ПРЕПОРУКА из посете НПМ 2020. године

ПУ Краљево ће у случајевима задржавања грађана у записник о задржавању унети податак о томе када је члан породице или блиско лице обавештено о његовом лишењу слободе.

Предузете мере ПУ Краљево:

У случајевима задржавања лица у записник о задржавању лица ће се уносити податак када је члан породице или блиско лице обавештено о његовом лишењу слободе. Притвореници у Окружном затвору са којима је обављен разговор приликом посете, су истакли да им је омогућено право од стране полицијских службеника ПУ Краљево да полиција обавести о њиховом лишењу слободе члана породице или блиско лице.

ПРЕПОРУКА СРТ:

Комитет препоручује да органи Републике Србије обезбеде да се начело лекарске поверљивости строго поштује у светлу горе наведених запажања. У том циљу и у складу са тим треба адекватно изменити и допунити Упутство о поступању полицијских службеника према доведеним и задржаним лицима.

НАЛАЗ НПМ:

У ПУ Краљево лекарски преглед задржаних лица пре почетка задржавања се не обавља у свим случајевима. Лекарски преглед се обавља уколико лице има видљиве повреде, као и ако то захтева задржано лице пре или током задржавања. Према наводима, полицијски службеници најчешће присуствују прегледу, на захтев лекара. Околност да су присуствовали прегледу се посебно не евидентира. Сваки долазак лекара у полицијску станицу или одвођење лица лишеног слободе код лекара бележи се у записнику о задржавању, при чему се означава тачно време доласка лекара у станицу или време одвођења лица у здравствену установу. Лекарски извештај се не одлаже у предмет већ се даје лицу. У документацији у коју је тим НПМ извршио увид, нису затечени лекарски извештаји.

ПРЕПОРУКА из посете НПМ 2020. године

ПУ Краљево ће обезбедити да полицијски службеници, приликом поступања у вези са лекарским прегледима задржаних лица, поштују следеће принципе;

- полицијски службеници неће присуствовати лекарским прегледима задржаних лица;
- полицијски службеници су дужни да лекара упозоре на евентуалне безбедносне ризике да се преглед задржаног обави без присуства полицијских службеника;
- полицијски службеници ће присуствовати лекарским прегледима задржаних лица искључиво на захтев лекара, из безбедносних разлога;
- полицијски службеници ће писмено констатовати у записнику о задржавању лица податак о томе да ли су били присутни лекарском прегледу задржаног лица, садржину евентуалног упозорења на безбедносне ризике датог лекару и чињенице одлучне за то;

Предузете мере ПУ Краљево:

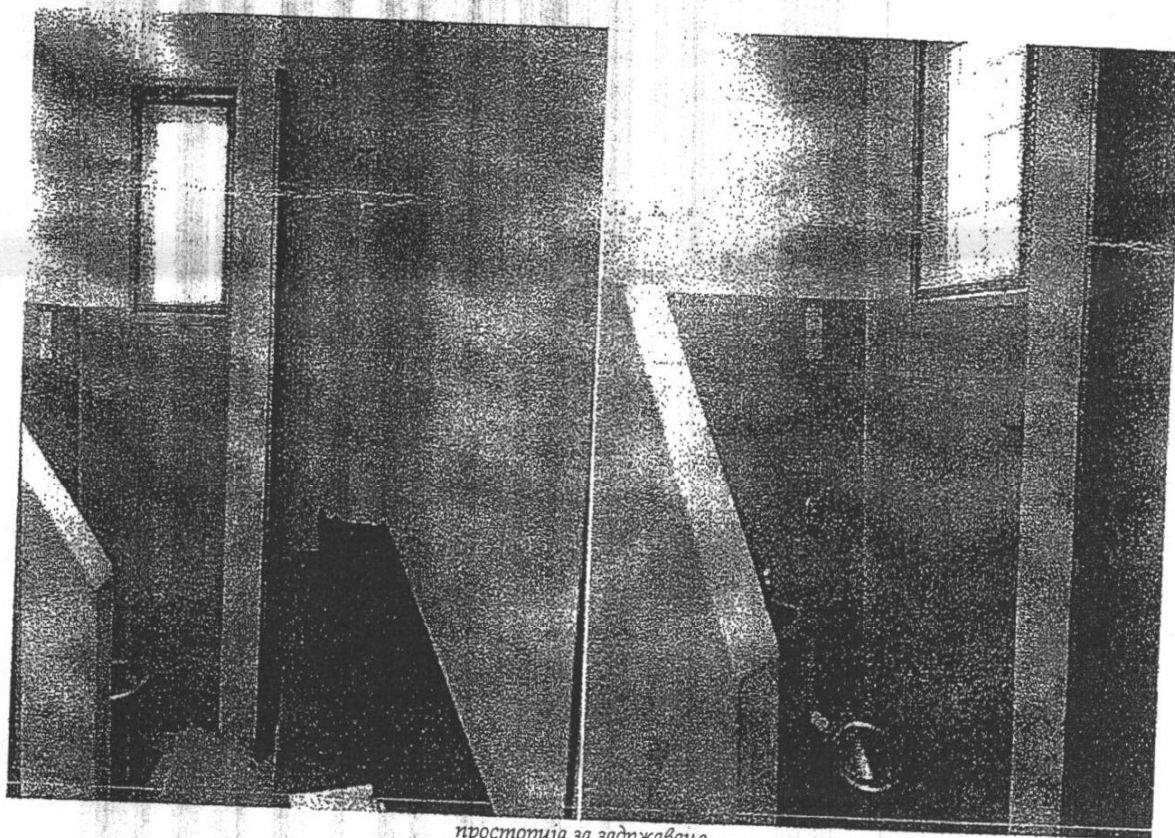
ПУ Краљево уважава препоруке из посете и по истима ће поступати у вези лекарских прегледа задржаних лица.

ПРЕПОРУКА СРТ:

Комитет препоручује да се предузму кораци како би се обезбедило да просторије за задржавање у полицијским станицама буду оспособљене за боравак дужи од неколико часова и да се обезбеде услови у смислу услова и хигијене, добро осветљење, чиста ћебад и душечи. Комитет би желео да буде обавештен о корацима које ће органи Републике Србије предузети да се такво стање обезбеди у свим посећеним полицијским станицама.

НАЛАЗ НПМ:

У седишту ПУ Краљево постоје две просторије за задржавање, намењене за по једно задржано лице. Просторије су довољно простране за краћи боравак лица у њима. Оне се налазе у непосредној близини дежурне службе, што омогућава брзи приступ полицијским службеницима. Тим НПМ је обишао обе просторије и утврдио да се налазе у веома добром стању. Хигијена је на задовољавајућем нивоу, у просторијама постоји природно и вештачко осветљење и дутме за позивање полицијских службеника које је у функцији. У просторији је обезбеђено и грејно тело, које је уграђено у зид, са заштитном решетком. Вештачко осветљење чине неонске сијалице постављене изнад улазних врата и јачина вештачког светла је задовољавајућа. Лежајеви нису опремљени постељином, већ је затечено само ћебе које делује чисто. У просторијама постоји мокри чвор и лавабо са чесмом. Део са мокрим чвором је подељен преградним зидом.

просторија за задржавање

ПРЕПОРУКЕ из посете НПМ 2020. године

ПУ Краљево ће обезбедити комплетну опрему за лежајеве у просторијама за задржавање (душек, јастук, јастучницу, чаршав, ћебад и навлака за ћебе) и исту ће, редовно, одржавати чистом.

Предузете мере ПУ Краљево:

ПУ Краљево уважава препоруке из посете и по истима ће поступати, односно извршиће набавку комплетне опреме. НПМ похваљује и истиче као пример добре праксе, што полицијски службеници и поред видео надзора у просторијама за задржавање, задржана лица обилазе више пута у току задржавања.

ПРЕПОРУКА СРТ:

Комитет понавља своју препоруку да треба предузети кораке да се обезбеди да сва задржана лица добијају воду и храну, укључујући бар један комплетан оброк, у одговарајућим временским размацама, као што је предвиђено прописима Републике Србије. Такође, лица задржана у полицији 24 часа или дуже треба да имају могућност да изађу у шетњу.

НАЛАЗ НПМ:

Свим задржаним лицима је доступна вода за пиће у просторијама за задржавање и обезбеђена исхрана. Први оброк задржаним лицима се обезбеђује након 6 сати, а уколико се задржавају дуже од 12 сати обезбеђују им се три obroка дневно, из ресторана који се налази у седишту ПУ. Ипак, исхрана свих лица, па и оних на задржавању до 48 часова, се састоји од суве хране (најчешће сендвича). у свим записницима о задржавању лица у које је мониторинг тим НПМ извршио увид, затечени су подаци о томе да је лицу понуђен оброк, односно да је обедовало или да је одбило понуђени оброк.

ПРЕПОРУКЕ из посете НПМ 2020. године:

ПУ Краљево ће свим лицима која се задржавају дуже од 12 сати обезбедити барем један комплетан оброк. Задржана лица се не изводе на свеж ваздух током задржавања јер не постоје просторни услови за такву радњу.

Предузете мере ПУ Краљево:

ПУ Краљево ће наставити са обезбеђивањем obroка за задржана лица и у складу са могућностима обезбедиће барем један комплетан оброк.

ИЗВЕШТАЈ САЧИНИО
официр за везу са Комисијом
потпуковник полиције

Срђан Трбољевац